

2665 30. Jan. 1894: 1. Beh. af Lovf. om Forhøjelse af Brændevinsstat m. m. 2666

Resultat ad den Vej. Jeg kommer nu til den anden Kompensation, om jeg saa maa sige, jeg vilde foreslaa; det var den, som ogsaa det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) paa en vis Maade foreslog, at man blev staaende ved den nuværende Sstat af 7 Kr. pr. Tønde. Allerede den Stat er høj; og jeg har aldrig rigtig kunnet forsoner mig med, at den skulde blive endnu højere. Det vilde jo være et Afslag i de almindelige Forbrugsafgifter efter Beregningen af 1½ Mill. Kr. Det er meget muligt, at det i Virkeligheden ikke vil blive saa højt; det kan man ikke vide, naar ikke den 10 Kroners Stat var prøvet. Samtidig hermed maatte det ganske vist være nødvendigt, at Brændevinsstaten ikke fik en saa stor Forhøjelse som af Regeringen foreslaaet. Det maa jo følge af sig selv, at det er Opgaven at lade de to Statter komme til at staa i et nogenlunde rimeligt Forhold til hinanden. — Jeg vil her indstøde, hvad jeg glemte for i min Dmtale af den Trang, som Kommunerne kunne have til, at Staten kommer dem til Hjælp; jeg vil altsaa her indstøde, skønt det egentlig er en Bemærkning, der burde have været gjort paa et tidligere Stadium af mine Udtalelser, at jeg ikke tror, det er muligt at staffe Kommunerne denne Hjælp undtagen gennem ny Statter. Man har jo ganske vist ment fra Flertallets Side, eller i alt Fald fra en Del af Flertallets Side heri Saleu, at denne Hjælp kunde fremkomme gennem Besparelser paa de aarlige Finansløbe, og derigennem skulde man endogsaa kunne komme Kommunerne saa meget til Hjælp som med 2 à 2½ Million Kroner om Aaret. Jeg er fuldstændig overbevist om, at man lever i en absolut Illusion, hvis man tror, at noget saadant kan gennemføres. Der staar saa store Opgaver for for Staten og for Statskassen, at det at tænke paa at saa store Summer til Raadighed gennem Besparelser turde blive haabløst. Og her tænker jeg ikke mest eller først og fremmest paa Forsvarsvæsenet; ganske vist, Forsvarsvæsenets Ordning er ikke fuldstændig færdig, men den er dog bragt til en saadan foreløbig Afslutning, at store Summer vil der jo ikke blive Tale om paa dette Punkt. Men foruden

dette ligger der andre, saavel materielle som aandelige Opgaver for, som nødvendigvis ville bevirke meget betydelige Udgifter for Statskassen, og som for en lang Tid om ikke for bestandig ville opsluge det Overflud, som man mener skulde kunne komme til Stede gennem Forholdet mellem de ordinære Udgifter og Indtægter. Der er de store Byggeforetagender, som vi langt fra ere færdige med endnu, skønt der er gjort meget; der er det store kongelige Bibliotek, der er Nationalmuseet, der er Rigsarkivet og der er Frederiks Hospital, det er fire store Byggeforetagender, for blot at nævne dem, som aldeles ikke kunne undgaas. Det er muligt, at man kan være mere eller mindre sparsommelig ved Opførelsen af dem; man kan maafee spare noget, saa man ikke bygger dem fuldt saa flotte som forfættelige Bygninger, der ere byggede i de senere Aar, det er muligt, men noget væsentligt vil der ikke kunne spares; og for at Statens Interesse paa disse Punkter kan gennemføres, er det nødvendigt og kan ikke undgaas, at man tager disse Byggeforetagender for saa snart som muligt, inden Altskten kommer og iver enten Arkivet eller det store kgl. Bibliotek af over Hovedet paa os. (Afbrydelse.) Der bliver af et Medlem her ved Siden af nævnt Kristiansborg Slot, det kunde jo ogsaa være ret passende at saa det genopført; og en ny Rigsdagsbygning kunde det vel ogsaa være hensigtsmæssigt at saa. Endelig er der hele Skolevæsenet; en gennemgaaende Reform af Skolevæsenet, som vi dog vel maa indrømme, vi trænge til, kan ikke gennemføres for Kommunerne egne Penge; det maa Staten nødvendigvis anvende betydelige Pengemidler til. Og hvad saa de rent materielle Interesser angaar, saa er der vel ogsaa der ret god Brug for Statens Penge, til Jærnbaneanlæg baade her ved Kjøbenhavn og udenfor, til Havneanlæg og meget andet mere. Altsaa, jeg tillader mig, at opstille den aldeles bestemte Paastand at det, gennem Besparelser, gennem Indstrækning af Statsudgifterne at komme til en Hjælp for Kommunerne, som har nogen som helst Betydning, er en Illusion, som man lige saa godt kan se bort fra; det er at smøre Kommunerne om Munden med smukke Talemaader, de ville intet saa ad den Vej. Altsaa, ny Statter ere nødvendige, og